

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. mai 2017
(OR. en)

XT 21016/17
ADD 1 REV 2

BXT 24

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Komisjoni dok nr: 21009/17 BXT 16 ADD 1

Teema: LISA järgmise dokumendi juurde: Nõukogu otsus (EL, Euratom) 2017/..., millega antakse luba alustada Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi lepingu üle, milles sätestatakse Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kord

- Juhised läbirääkimiste pidamiseks Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigiga sõlmitava lepingu üle, milles sätestatakse Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kord
-

Juhised läbirääkimiste pidamiseks Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga sõlmitava lepingu üle, milles sätestatakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kord

I. VÄLJAASTUMISLEPINGU EESMÄRK

1. Olles saanud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigilt (edaspidi „Ühendkuningriik“) teate selle kohta, et Ühendkuningriik kavatses Euroopa Liidust välja astuda, räägib liit Ühendkuningriigiga läbi ja sõlmib temaga väljaastumislepingu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 50 (edaspidi „leping“).
2. Lepingus sätestatakse Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kord, võttes arvesse tema ja liidu tulevaste suhete raamistikku.
3. Lepingu põhieesmärk on tagada Ühendkuningriigi korraldane väljaastumine Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest. Käesolevates läbirääkimisjuhistes tähendab termin „liit“ Euroopa Liitu, mille aluseks on Euroopa Liidu leping ja Euroopa Liidu toimimise leping, ja/või Euroopa Aatomienergiaühendust, mille aluseks on Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping.
4. Läbirääkimistel lepingu üle lähtutakse Euroopa Ülemkogu suunistest ja võetakse arvesse läbirääkimisjuhiseid. Läbirääkimisjuhised tuginevad Euroopa Ülemkogu suunistele ja nendes arendatakse edasi liidu seisukohti väljaastumisläbirääkimistel, järgides täielikult suunistes sätestatud eesmärke, põhimõtteid ja seisukohti. Läbirääkimisjuhiseid võib läbirääkimiste käigus vastavalt vajadusele muuta ja täiendada, eeskätt selleks, et kajastada muudatusi Euroopa Ülemkogu suunistes.

II. LEPINGU LAAD JA KOHALDAMISALA

5. Lepingu üle peab läbirääkimisi ja selle sõlmib liit. Sellega seoses annab Euroopa Liidu lepingu artikkel 50 liidule erakorralise horisontaalse pädevuse käsitleda väljaastumislepingus kõiki küsimusi, mis on vajalikud väljaastumise korraldamiseks. See erakorraline pädevus on ühekordne ja antud üksnes liidust väljaastumise korraldamiseks. Kui liit teostab seda eripädevust väljaastumislepingus, ei mõjuta see mingil moel pädevuste jaotumist liidu ja liikmesriikide vahel seoses asjaomaste valdkondade õigusaktide vastuvõtmisega tulevikus.
6. Lepingus tuleks meenutada, et liidu õiguse (sealhulgas kõigi esmaste õigusaktide, eeskätt Euroopa Liidu lepingu, Euroopa Liidu toimimise lepingu, ühinemislepingute ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu, ning teiste õigusaktide ja rahvusvaheliste lepingute) kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpeb väljaastumislepingu jõustumise kuupäeval (edaspidi „väljaastumise kuupäev“).
7. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 50 ja Euroopa Ülemkogu suunistele tuleks lepingus samuti meenutada, et kui Ühendkuningriigiga erisuhetes olevate ülemeremaade ja -territooriumide¹ suhtes ning nende Euroopa territooriumide suhtes, mille välissuhete eest vastutab Ühendkuningriik, kohaldatakse aluslepinguid vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 355, lõpeb väljaastumise kuupäeval liidu õiguse kohaldamine ka nende suhtes. Mis puudutab väljaastumislepingu ja tulevase raamistiku territoriaalset kohaldamisala, siis selles osas peaksid läbirääkimisjuhised olema täielikult kooskõlas Euroopa Ülemkogu suuniste punktidega 4 ja 24.

¹ Loetelu Euroopa Liidu toimimise lepingu II lisa viimases kaheteistkümnes taandes.

8. Lepingus tuleks sätestada väljaastumise kuupäev, mis on hiljemalt 30. märtsil 2019 kell 00.00 (Brüsseli aja järgi), kui Euroopa Ülemkogu kokkuleppel Ühendkuningriigiga ei otsusta ühehäälselt seda tähtaega pikendada vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikele 3. Ühendkuningriik muutub alates väljaastumise kuupäevast kolmandaks riigiks.

III. LÄBIRÄÄKIMISJUHISTE EESMÄRK JA KOHALDAMISALA

9. Euroopa Ülemkogu suunistega on ette nähtud, et läbirääkimised toimuvad kahes etapis. Esimese etapi eesmärk on:

- tagada kodanikele, ettevõtetele, sidusrühmadele ja rahvusvahelistele partneritele võimalikult suur selgus ja õiguskindlus seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kohese mõjuga;
- lahutada Ühendkuningriik liidust ning vabastada ta kõigist õigustest ja kohustustest, mis on Ühendkuningriigil tulenevalt liikmesriigina antud lubadustest.

10. Käesolevad läbirääkimisjuhised on mõeldud läbirääkimiste esimese etapi jaoks. Kooskõlas eesmärgiga, mille Euroopa Ülemkogu on läbirääkimiste esimesele etapile määranud, käsitlevad läbirääkimisjuhised eelkõige mõningaid küsimusi, millega tegelemist peetakse praegu vajalikuks selleks, et tagada Ühendkuningriigi korrapärane väljaastumine liidust. Muid küsimusi, mida käesolevad läbirääkimisjuhised ei hõlma, nagu näiteks teenused, käsitletakse järgmistes läbirääkimisjuhistes.

11. Läbirääkimiste kõige tähtsam teema on ELi 27 liikmesriigi kodanike ja nende pereliikmete õigusliku seisundi ja õiguste kaitse Ühendkuningriigis ning Ühendkuningriigi kodanike ja nende pereliikmete õigusliku seisundi ja õiguste kaitse ELi 27 liikmesriigis, kuna Ühendkuningriigi liidust väljaastumine mõjutab otseselt väga paljusid inimesi ja selle tagajärjed on nende jaoks tõsised. Lepingus tuleks sätestada nende kodanike õiguste tagamiseks vajalikud tulemuslikud, siduvad, mittediskrimineerivad ja igakülgsed tagatised, sealhulgas õigus saada riigis alalise elamise õigus ja sellega kaasnevad õigused pärast seda, kui isik on seal seaduslikult elanud viis aastat järjest.
12. Ühendkuningriigi korrakohaseks liidust väljaastumiseks on vaja, et jõutakse kokkuleppele finantskohustuste üle, mis on võetud kogu Ühendkuningriigi liidu liikmeks olemise aja jooksul. Seetõttu tuleb läbirääkimiste esimeses etapis kokku leppida finantsarvelduse metoodikas, mis tugineb III.2. jaotises esitatud põhimõtetele.
13. Praegu on leitud, et lepingus tuleks selgitada, milline saab olema enne väljaastumise kuupäeva turule lastud kaupade ja III.3. jaotises loetletud pooleliolevate menetluste staatus, sealhulgas õiguslase koostöö menetlused tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades ning haldus- ja õiguskaitsealase koostöö menetlused.

14. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu suunistega toetab liit jätkuvalt rahu, stabiilsust ja leppimist Iirimaa saarel. Lepingu sätteid ei tohiks olla vastuolus eesmärkide ja kohustustega, mis on sätestatud suure reede kokkuleppe kõigis osades ja sellega seotud rakenduslepetes; Iirimaa saare ainulaadsest olukorrast tulenevad probleemid vajavad paindlikke ja leidlikke lahendusi. Läbirääkimiste eesmärk peaks olema eelkõige see, et Iirimaa saarel ei taastata ranget piirikontrolli, austades samas liidu õiguskorra puutumatust. Täielikult tuleks arvesse võtta asjaolu, et Põhja-Iirimaa elavatel Iirimaa kodanikel on ka edaspidi ELi kodanike õigused. Tunnustada tuleks ELi õigusega kooskõlas olevaid kahepoolseid lepinguid ja kokkuleppeid Iirimaa ja Ühendkuningriigi vahel, näiteks ühist reisipiirkonda. Lepingus tuleks käsitleda ka Iirimaa ainulaadse geograafilise asukohaga seotud küsimusi, sealhulgas kaupade transiiti (Ühendkuningriigist Irimaale ja vastupidi). Neid küsimusi käsitletakse kooskõlas Euroopa Ülemkogu suunistega ette nähtud lähenemisviisiga.
15. Vastavalt Euroopa Ülemkogu suunistele peaks liit leppima Ühendkuningriigiga kokku korra, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade suhtes Küprosel, ja tunnustama sellega seoses selliseid kahepoolseid lepinguid ja kokkuleppeid Küprose Vabariigi ja Ühendkuningriigi vahel, mis on kooskõlas liidu õigusega, – võttes arvesse ühinemisakti protokoll nr 3,¹ 1960. aasta asutamislepingut ja sellele liidetud nootide vahetamist –, eeskätt selleks, et kaitsta suveräänsetes baasipiirkondades elavate ja töötavate liidu kodanike õiguseid ja huve.
16. Lepinguga tuleks tagada liidu huvide vajalik kaitse Ühendkuningriigis.

¹ Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta – Protokoll nr 3 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade kohta Küprosel (ELT L 236, 23.9.2003, lk 940–944).

17. Leping peaks sisaldama sätteid selle kohaldamise kohta üldiselt. Nende sätete hulka peavad kuuluma tulemuslikud mehhanismid lepingu täitmise tagamiseks ja vaidluste lahendamiseks ning need mehhanismid peavad olema täielikult kooskõlas liidu autonoomia ja õiguskorraga, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu rolliga, selleks et tagada lepingust tulenevate kohustuste tulemuslik täitmine, ning samuti peab nende sätete hulka kuuluma asjakohane institutsiooniline korraldus, mis võimaldab võtta vastu meetmeid lepingus käsitlemata ettenägematute olukordadega tegelemiseks ja lisada lepingusse liidu õiguses edaspidi tehtavaid muudatusi.
18. Lisaks sellele tuleks vastavalt Euroopa Ülemkogu suunistele alustada Ühendkuningriigiga läbirääkimiste esimeses etapis esimesel võimalusel konstruktiivset dialoogi võimaliku ühise lähenemisviisi üle kolmandatest riikidest partnerite, rahvusvaheliste organisatsioonide ja konventsioonide suhtes seoses rahvusvaheliste kohustustega, mis on võetud enne väljaastumise kuupäeva sõlmitud lepingutega ja mis on Ühendkuningriigi suhtes jätkuvalt siduvad, samuti meetodi üle, mille abil tagada kõnealuste kohustuste Ühendkuningriigi poolne täitmine.
19. Niipea kui Euroopa Ülemkogu otsustab, et tehtud on piisavalt edusamme selleks, et alustada läbirääkimiste teist etappi, võetakse vastu järgmised läbirääkimisjuhised. Selles kontekstis ning niivõrd, kuivõrd see on vajalik ja õiguslikult võimalik, käsitletakse küsimusi, mille suhtes tuleks kohaldada üleminekukorda (st sätteid, mis seonduvad võimaliku tulevaste suhete raamistikuga) ja mis on liidu huvides, nendes tulevastes läbirääkimisjuhistes vastavalt tehtud edusammudele. Mis tahes selline üleminekukord peab olema selgelt määratletud ja ajaliselt piiratud ning selle suhtes tuleb kohaldada tõhusaid jõustamismehhanisme. Kui peaks kaalutama liidu *acquis* kohaldamise ajaliselt piiratud pikendamist, oleks selleks vaja kohaldada liidu kehtivaid regulatiivseid, eelarve-, järelevalve-, kohtu- ja jõustamisinstrumente ja -struktuure. See põhimõte võimaldab tõhusalt kasutada Euroopa Liidu lepingu artikliga 50 lepingu sõlmimiseks ettenähtud piiratud ajavaru, sest nii ei ole läbirääkimiste eri etappides vaja tegeleda ühe ja sama küsimusega mitu korda.

III.1. KODANIKE ÕIGUSED

20. Lepinguga tuleks tagada liidu õigusest tulenevad õiguslik seisund ja õigused väljaastumise kuupäeval, sealhulgas hiljem tekkivad õigused (nt vanaduspensioniga seotud õigused), ning samuti alles omandamisel olevad õigused, sealhulgas võimalus omandada need praegustel tingimustel pärast väljaastumiskuupäeva (nt alaline riigis elamise õigus pärast järjest viie aasta jooksul seaduslikult riigis elamist, mis algas enne väljaastumiskuupäeva). See peaks hõlmama nii ELi 27 liikmesriigi kodanikke, kes elavad (või on elanud) ja/või töötavad (või on töötanud) Ühendkuningriigis, kui ka Ühendkuningriigi kodanikke, kes elavad (või on elanud) ja/või töötavad (või on töötanud) ühes ELi 27 liikmesriigist. Lepingus selle kohta sätestatavad tagatised peaksid olema vastastikused ning tuginema võrdse kohtlemise põhimõttele ELi 27 liikmesriigi kodanike hulgas ja ELi 27 liikmesriigi kodanike kohtlemisele võrdselt Ühendkuningriigi kodanikega, nagu on sätestatud asjakohastes liidu õigusaktides. Neid õigusi tuleks kaitsta kui õigusi, millele asjaomased isikud saavad vahetult tugineda kogu oma eluaja jooksul. Kodanikel peaks olema võimalik kasutada oma õigusi sujuvate ja lihtsate haldusmenetluste teel.
21. Lepingus tuleks käsitleda vähemalt järgmist.
- a) **Hõlmatavate isikute määratlus:** isikuline kohaldamisala peaks olema sama mis direktiivi 2004/38 puhul (nii majanduslikult aktiivsed, st töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kui ka õppurid ja muud majanduslikult mitteaktiivsed isikud, kes on elanud Ühendkuningriigis või ELi 27 liikmesriigis enne väljaastumise kuupäeva, ja nende pereliikmed, kes neid saadavad või nendega ühinevad mis tahes ajahetkel enne või pärast väljaastumise kuupäeva). Peale selle peaks isikuline kohaldamisala hõlmama isikuid, kelle suhtes kohaldatakse määrust 883/2004, sealhulgas piirialatöötajaid ning nende pereliikmeid, sõltumata nende elukohast.

- b) **Kaitstavate õiguste määratlus:** määratlus peaks sisaldama vähemalt järgmisi õigusi:
- i) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitest 18, 21, 45 ja 49 tulenevad elamisõigused ja vaba liikumise õigused, mis on sätestatud direktiivis 2004/38 (mis hõlmab muu hulgas alalise elamise õigust, mis saadakse pärast seda, kui isik on seaduslikult riigis elanud viis aastat järjest, ja tervishoiuteenustele juurdepääsu õigust), ja nende õigustega seotud õigusnormid; elamisõigustega seoses välja antavad dokumendid (näiteks registreerimistunnistus, elamisluba või tõendamisdokument) peaksid olema deklaratiivsed ning need tuleks välja anda lihtsa ja kiire menetlusega kas tasuta või sellise tasu eest, mis ei ületa riigi kodanikelt samalaadsete dokumentide väljaandmise eest võetavat tasu;
 - ii) määruses 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koostööstamise kohta ja määruses 987/2009, millega rakendatakse määrust 883/2004, (kaasa arvatud mõlemas määruses tulevikus tehtavad muudatused) sätestatud õigused ja kohustused, mis käsitlevad muu hulgas õigust perioodide liitmisele, sotsiaalkindlustushüvitiste ülekandmist ja ühe kohaldatava õiguse põhimõtet kõigis valdkondades, mille suhtes nimetatud määruseid kohaldatakse;
 - iii) määruses 492/2011 (töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires) sätestatud õigused (nt juurdepääs tööturule, õigus töötada valitud alal, sotsiaalsed ja maksusoodustused, koolitus, elamispinnad, kollektiivsed õigused ning töötajate pereliikmete õigus üldisele haridusele, praktikale ja kutseõppele samadel tingimustel mis vastuvõtva riigi kodanikel);
 - iv) õigus alustada ja jätkata tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana, mis tuleneb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklist 49.

22. Õiguskindluse huvides tuleks lepinguga nii Ühendkuningriigis kui ka ELi 27 liikmesriigis tagada vastavalt enne väljaastumise kuupäeva kohaldatavatele liidu õigusnormidele tunnustatud kutsekvalifikatsioonide (diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid) kaitse, kui asjaomane diplom, tunnistus või muu dokument on saadud liidu liikmesriigis enne seda kuupäeva. Samuti tuleks lepinguga tagada, et ka pärast väljaastumise kuupäeva jätkub kutsekvalifikatsioonide (diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid) tunnustamine, kui need on saadud kolmandas riigis ja neid tunnustatakse liidu liikmesriigis enne väljaastumise kuupäeva vastavalt enne seda kuupäeva kohaldatavatele liidu õigusnormidele. Lepinguga tuleks ette näha ka väljaastumise kuupäeval pooleliolevate tunnustamismenetluste suhtes kohaldatav kord.

III.2. FINANTSARVELDUS

23. Ühtne finantsarveldus – muu hulgas mitmeaastasest finantsraamistikust tulenevates ning Euroopa Investeeringispanga (EIP), Euroopa Arengufondi (EAF) ja Euroopa Keskpangaga (EKP) seotud küsimustes – peaks tagama, et liit ja Ühendkuningriik täidavad mõlemad Ühendkuningriigi liidu liikmeksolemise kogu perioodist tulenevad kohustused. Läbirääkimised finantsarvelduse metoodika üle peaksid tuginema järgmistele põhimõtetele.

24. Ühtne finantsarveldus tuleks koostada seoses järgmisega:
- liidu eelarve;
 - Ühendkuningriigi liikmesuse lõppemine kõigis aluslepingutega asutatud asutustes ja institutsioonides¹ (nt Euroopa Investeerimispank, Euroopa Keskpank²);
 - Ühendkuningriigi osalemine liidu poliitikaga seotud konkreetsetes fondides ja rahastutes (nt Euroopa Arengufond ja Türgi pagulasrahastu).
25. Ühtne finantsarveldus peaks tuginema põhimõttele, et Ühendkuningriik peab täitma oma osa liidu liikmena võetud kõigi kohustuste rahastamisest.
26. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu suuniste punktiga 10 hõlmab see mitmeaastastest finantsraamistikest tulenevaid kohustusi, kohustisi, sealhulgas pensione ja tingimuslikke kohustisi, ja mis tahes muid kohustusi, mis tulenevad alusaktist finantsmääruse³ artikli 54 tähenduses. Peale selle peaks Ühendkuningriik katma täies ulatuses väljaastumisprotsessiga seotud erikulud, nagu näiteks ametite või muude liidu asutuste ümberkolimise kulud.

¹ See ei piira asjaomaste institutsioonide või asutuste suhtes aluslepingute asjaomastest protokollidest tulenevate erinõuete kohaldamist.

² Kooskõlas aluslepingute protokolli (nr 4) artikliga 47 on 13. detsembri 2010. aasta otsuses EKP/2010/28 Euroopa Keskpanga kapitali sissemaksmise kohta euroalaväliste riikide keskpankade poolt (2011/22/EL) kehtestatud EKP märgitud ja sissemakstud kapitali ulatus ja vorm seoses Inglise Panga osaga. Sissemakstud kapital on panus Euroopa Keskpanga tegevuskuludesse.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, ELT L 298, 26.10.2012, lk 1–96.

27. Arvutusmeetod peaks kasutama asjakohastes alusaktides sätestatud summasid (kaasa arvatud lähtesummad), finantsplaneerimist ja ametlikku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mida täiendavad vajaduse korral vahearuanded, auditeerituna Euroopa Kontrollikoja poolt. Kohustused tuleks väljendada eurodes.
28. Selle põhjal peaks Ühendkuningriigil liidu eelarve suhtes olevate kohustuste väljaarvutamise meetod tuginema omavahendite otsusele¹ kõigis selle mõõtmetes ja võtma arvesse varasemaid andmeid tema osakaalu kohta rahastamises enne väljaastumise kuupäeva.
29. Tuleks leppida kokku maksekorras, et leevendada väljaastumise mõju liidu eelarvele ja liikmesriikidele.
30. Seetõttu peaks leping sisaldama järgmist.
- a) Kõik väljaarvutatud kohustused, mida Ühendkuningriik peab austama, et täita oma finantskohustused liidu eelarve ning kõigi aluslepingutega asutatud institutsioonide ja asutuste suhtes, ja muud küsimused, millel on finantsmõju. Väljaarvutatud kohustuste suhtes võidakse tulevikus kohaldada piiratud tehnilisi kohandusi.
 - b) Ühendkuningriigi tehtavate maksete graafik ja maksete tegemise praktiline kord.

¹ Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus (2014/335/EL, Euratom) Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta, ELT L 168, 7.6.2014, lk 105–111.

- c) Üleminekunormid, millega tagatakse komisjoni (või asjakohasel juhul muu liidu õiguse kohaselt enne väljaastumise kuupäeva vastutava asutuse), Euroopa Parlamendi, kontrollikoja ja OLAFi poolne kontroll ning Euroopa Liidu Kohtu pädevus lahendada vaidlusi seoses Ühendkuningriigi toetusesaajatele minevikus tehtud maksete ja neile esitatud sissenõudekorraldustega ning Ühendkuningriigi toetusesaajatele pärast väljaastumise kuupäeva tehtud maksetega, mille eesmärk on täita enne väljaastumise kuupäeva vastutava üksuse poolt kinnitatud juriidilised kohustused (sealhulgas võimalikud laenud).
- d) Võimalik kord seoses Ühendkuningriigi toetusesaajate ees võetud juriidiliste kohustustega või pärast väljaastumise kuupäeva tulevikus võetavate juriidiliste kohustustega (nt seoses korraldusasutustega Ühendkuningriigi toetusesaajatele maksete tegemiseks).
- e) Erinormid, et käsitleda liidu eelarve või konkreetsete institutsioonide või asutuste või fondide poolt võetud tingimuslikke kohustisi (näiteks neid, mis on seotud Euroopa Investeeringispanga ja Euroopa Investeeringisfondi antud rahastamisega).

III.3. TURULE LASTUD KAUPADE STAATUS JA LIIDU ÕIGUSELE TUGINEVATE MENETLUSTE TULEMUS

A. Enne väljaastumise kuupäeva liidu õiguse kohaselt turule lastud kaubad

- 31. Lepinguga tuleks tagada, et kaup, mis on liidu õiguse kohaselt lastud õiguspäraselt ühtsele turule enne väljaastumise kuupäeva, võib olla jätkuvalt turul kättesaadav või seda võib kasutusele võtta ka pärast seda kuupäeva nii Ühendkuningriigis kui ka ELi 27 liikmesriigis vastavalt tingimustele, mis on sätestatud enne väljaastumise kuupäeva kohaldatavas asjakohases liidu õiguses. Muid küsimusi, näiteks teenuseid, kui võib olla vaja vähendada ebakindlust või vältida õiguslikku vaakumit, käsitletakse hilisemas läbirääkimisjuhistes kogumis.

B. Liidu õiguse kohaselt toimuv liikmesriikide vaheline õiguslane koostöö tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades

32. Lepinguga tuleks ette näha kord, mis käsitleb liidu õigusega hõlmatud tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades tehtava õiguslane koostöö menetlusi, mis on väljaastumise kuupäeval pooleli. Eelkõige tuleks lepingus sätestada, et selliseid menetlusi reguleerivad kuni nende lõpuleviimiseni enne väljaastumise kuupäeva kohaldatavad asjakohased liidu õiguse sätted.
33. Mis puudutab õiguslane koostööd tsiviil- ja kaubandusajades Ühendkuningriigi ja ELi 27 liikmesriigi vahel, siis tuleks lepinguga tagada, et enne väljaastumise kuupäeva riikide kohtute tehtud otsuste tunnustamist ja täitmist reguleerivad ka edaspidi enne väljaastumise kuupäeva kohaldatavad asjakohased liidu õiguse sätted. Lepinguga tuleks tagada ka liidu õigusnormide jätkuv kohaldamine enne väljaastumise kuupäeva tehtud kohtu valiku ja õiguse valiku suhtes.

C. Liidu õiguse kohaselt toimuvad haldus- ja õiguskaitsekoostöö menetlused

34. Lepinguga tuleks ette näha kord, mis käsitleb liidu õigusega hõlmatud haldus- ja õiguskaitsekoostöö menetlusi, sealhulgas kontrollimenetlusi, mis on väljaastumise kuupäeval pooleli. Selle korraga tuleks eelkõige tagada, et selliseid menetlusi reguleerivad ka edaspidi kuni nende lõpuleviimiseni enne väljaastumise kuupäeva kohaldatavad asjakohased liidu õiguse sätted. Samuti tuleks selle korraga ette näha normid, mis reguleerivad teabe ja andmete võimalikku kasutamist väljaastumise kuupäeval pooleliolevates õiguskaitseasutuste toimetatavates uurimistes ja kriminaalmenetlustes. Kord peaks hõlmama ELi 27 liikmesriigist või liidu institutsioonidest, organitest ja asutustest pärit teavet ja andmeid, mille Ühendkuningriik on saanud või mis on tema valduses, ning Ühendkuningriigist pärit teavet ja andmeid, mille ELi 27 liikmesriiki või liidu institutsioonid, organid ja asutused on saanud või mis on nende valduses. Kord peaks sisaldama norme isikuandmete ja salastatud teabe, sealhulgas julgeolekuandmete kaitse kohta.

D. Pooleliolevad liidu kohtu- ja haldusmenetlused

35. Lepinguga tuleks ette näha normid, mis reguleerivad järgmist:

- a) väljaastumise kuupäeval Euroopa Liidu Kohtus pooleliolevad kohtumenetlused, millega on seotud Ühendkuningriik või Ühendkuningriigi füüsilised ja/või juriidilised isikud (kaasa arvatud eelotsusetaotlused); Euroopa Kohtule peaks jääma pädevus otsuste tegemiseks neis menetlustes ja tema kohtulahendid peavad olema Ühendkuningriigi suhtes siduvad;
- b) liidu institutsioonides, organites ja asutustes pooleliolevad haldusmenetlused, mis puudutavad Ühendkuningriiki (näiteks rikkumismenetlused, riigiabi) või asjakohasel juhul Ühendkuningriigi füüsilisi või juriidilisi isikuid;
- c) võimalus algatada Ühendkuningriigi suhtes liidu institutsioonides haldusmenetlusi ja Euroopa Liidu Kohtus kohtumenetlusi (näiteks rikkumismenetlused, riigiabi) pärast väljaastumise kuupäeva, kui need on seotud enne väljaastumise kuupäeva aset leidnud asjaoludega, sealhulgas Ühendkuningriigi kohtute võimalus saata küsimus arutamiseks Euroopa Liidu Kohtusse;
- d) täidetavuse jätkuv tagamine selliste liidu aktide puhul, millega kehtestatakse rahalisi kohustusi, ning Euroopa Liidu Kohtu otsuste puhul, mis on vastu võetud või tehtud enne väljaastumise kuupäeva või pooleliolevate kohtu- või haldusmenetluste käigus.

III.4. MUUD LIIDU TOIMIMISEGA SEOTUD HALDUSKÜSIMUSED

36. Leping peaks sisaldama sätteid, mis on vajalikud liidu ja selle institutsioonide ja asutuste omandi, vara ja tegevuse ning liidu ja selle asutuste ja institutsioonide töötajate (sealhulgas pensionile jäänud töötajate) ja nende pereliikmete kaitseks, nagu on sätestatud aluslepingutes ja aluslepingute protokollides (eelkõige protokollis nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta).

37. Lepinguga tuleks asjakohasel juhul tagada järgmiste asjade omandiõiguse üleandmine Ühendkuningriigile:
- a) Euroopa Aatomienergiaühenduse territooriumil asuv lõhustuv erimaterjal, mis on praegu nimetatud ühenduse omandis vastavalt Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklile 86 ja mille kasutamise õigus kuulub praegu Ühendkuningriigi füüsilisele või juriidilisele isikule avalikus või erasektoris;
 - b) Ühendkuningriigis asuv Euroopa Aatomienergiaühenduse vara, mida kasutatakse julgeolekumeetmete võtmise eesmärgil vastavalt Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule.

Samuti tuleks lepingus sätestada, et Ühendkuningriik võtab üle kõik üleantud materjali ja vara omandiõigusega seotud õigused ja kohustused, ning reguleerida Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva materjali ja varaga seotud muid küsimusi, eeskätt kohustused kohaldada eelnimetatud materjali suhtes julgeolekumeetmeid.

38. Samuti tuleks lepinguga ette näha, et Ühendkuningriik tagab oma jurisdiktsioonis, et liidu institutsioonide, organite ja asutuste liikmed, komiteede liikmed, liidu ametnikud ja muud teenistujad täidavad jätkuvalt neile Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklist 339 enne väljaastumise kuupäeva tulnud kohustusi.

III.5. LEPINGU HALDAMINE

39. Lepinguga tuleks luua institutsiooniline struktuur, et tagada lepingu kohaselt võetud kohustuste tulemuslik täitmine, pidades silmas liidu huvi kaitsta tulemuslikult oma autonoomiat ja õiguskorda, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu rolli.

40. Leping peaks sisaldama asjakohaseid institutsioonilisi sätteid, mis võimaldavad võtta vastu meetmeid lepingus käsitlemata ettenägematute olukordade lahendamiseks ja lisada lepingusse liidu õiguses edaspidi tehtavaid muudatusi, kui see on vajalik lepingu nõuetekohaseks rakendamiseks.
41. Leping peaks sisaldama sätteid, millega tagatakse vaidluste lahendamine ja lepingu täitmine. Need sätted peaksid eeskätt käsitlema vaidlusi järgmistes küsimustes:
- liidu õiguse jätkuv kohaldamine;
 - kodanike õigused;
 - lepingu muude sätete, näiteks finantsarvelduse või institutsioonilise struktuuri poolt ettenägematute olukordade lahendamiseks vastu võetud meetmete kohaldamine ja tõlgendamine.
42. Sellistes küsimustes peaks säilima Euroopa Liidu Kohtu pädevus (ja komisjoni järelevalveroll). Leping selliste sätete kohaldamiseks ja tõlgendamiseks, mis ei ole seotud liidu õigusega, tuleks ette näha alternatiivne vaidluste lahendamise võimalus üksnes juhul, kui selle sõltumatus ja erapooletus on tagatud Euroopa Liidu Kohtuga samal tasemel.
43. Lepinguga tuleks ette näha, et kui lepingus on viidatud liidu õiguse mõistetele või sätetele, tuleb neid mõista viisil, mis hõlmab Euroopa Liidu kohtupraktikat, kus neid mõisteid või sätteid on tõlgendatud enne väljaastumise kuupäeva. Peale selle, juhul kui lepingu teatavate sätete jaoks nähakse ette alternatiivne vaidluste lahendamise võimalus, tuleks lepingusse lisada säte, mille kohaselt võetakse kõnealuste mõistete ja sätete tõlgendamisel arvesse ka pärast väljaastumise kuupäeva Euroopa Liidu Kohtu tehtavaid kohtulahendeid.

IV. LÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMISE KORD

44. Kooskõlas 27 liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide ning Euroopa Ülemkogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni presidendi avaldusega nähakse käesolevate läbirääkimisjuhistega ette üksikasjalik kord, mis reguleerib ühelt poolt nõukogu ja selle ettevalmistavate organite ning teiselt poolt liidu läbirääkija vahelisi suhteid.
45. Liidu läbirääkija peab läbirääkimisi Ühendkuningriigiga nii, et ta koordineerib oma tegevust pidevalt ja peab pidevat dialoogi nõukogu ja selle ettevalmistavate organitega. Sellega seoses, järgides täielikult aluslepingutest tulenevat institutsioonilist tasakaalu, annavad nõukogu ja alaliste esindajate komitee (COREPER), keda abistab artikli 50 töörühm, liidu läbirääkijale juhtnööre, lähtudes Euroopa Ülemkogu suunistest ja võttes arvesse läbirääkimisjuhiseid.
46. Liidu läbirääkija konsulteerib õigeaegselt nõukogu ettevalmistavate organitega ja annab neile aru. Selleks korraldab nõukogu enne ja pärast iga läbirääkimisvooru artikli 50 töörühma koosoleku. Liidu läbirääkija esitab õigeaegselt kogu läbirääkimistega seotud vajaliku teabe ja kõik vajalikud dokumendid.